

„Rázva, nem keverve”

Hangszerelemző sorozatom 6. részében egy igen népes percussion hangszercsaláddal, a rázással megszólaltathatóakkal fogok foglalkozni. Több latin-amerikai kontinensről származó hangszer tartozik ide, többségük afrikai gyökerű. Tehát a sorozatom utolsó cikkében a „rázós” hangszerek kerülnek nagyító alá.

1. kép: Pod Rattles

Köszönöm feleségemnek, Péntek Enikőnek a sok segítséget, bátorítást, kitartást. Nélküle ez a hat hangszerelemző cikk nem lenne.

A természet shaker-ei

Talán a világ legnagyobb hangszergyára a mindent körülvevő természet. Rengeteg érdekes, színes hangot adó növényt, tárgyat kínál nekünk, csak észre kell vennünk.

Feltettem magamnak a kérdést: mi volt előbb, az igény egy rázható hangszerre, vagy a felfedezés, hogy egy természetben megtalálható tárgy képes csörgő-zörgő hangot kiadni. Nem tudtam sajnos megválaszolni, viszont érdekességképpen összegyűjtöttem azon növényeket, amelyek használhatóak akár shaker-ként is:

Pod Rattles, szárított termések (bab, borsó, stb.), szárított mákgubó, szárított tök, felfűzött terméshéj, felfűzött kagylók...

2. kép: mákgubó

Meghatározása

A csörgők, shakerek, maracasok, és egyéb hasonló hangszerek rázással megszólaltatható, idiofon ütőhangszerek. Több kisebb csörgő-zörgő tárgyat erősítenek a hangszer külső falához, a hangszertestre, vagy a belsejébe zárják. A mozgás során egymáshoz és a hangszerhez ütődnek ezek a tárgyak, így keltve

a hangszer különleges hangját. A hangszer hangereje, hangszíne nagyban függ a belső töltet, és a hangszer falának milyenségétől.

Elődök nyomában¹

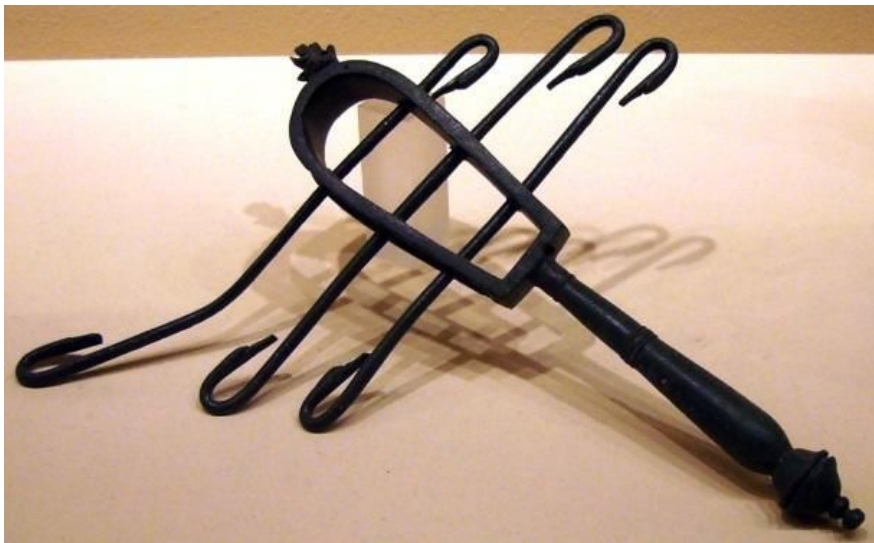
Manyanga: Tanzániában használatos, száraz tökből vagy kókuszdióból (vagy más anyagból) készül, amibe szárított magvakat, vagy kavicsokat tesznek.

Gocha: Lopótök, vagy egyéb tökből készült csörgőt fanyélre erősítenek, és kézben tartva rázzák. Ilyen típus az egész Mozambikban elterjedt ~. Ez a hangszer a maracas egyik őse lehetett.

Masaka: Egy nagyobb kabaktök, vagy agyagtestre fűznek fel kisebb fém, vagy kagylódarabokat. Ilyen rázott idiofon Kongóban a basongye népcsoport ~ nevű hangszere.

Sahare: tökcörgő, Kamerun északi részén a kutin népcsoport a halotti szertartások töktrombita együttesében használja a ~ nevű hangszert.

Sistrum: Ókori egyiptomi rázással megszólaltatható hangszer. Egy réz, vagy bronzkeretre erősítenek fém rudacskákat, fémpálcákat, és ezek adnak zörgő hangot, amikor megrázzák a hangszert. Feltehetően templomi szertartások hangszere volt. *Bastet*-et, a vidámság és tánc istennőjét gyakran ábrázolták ezzel a hangszerrel. Egyébként maradtak fenn különböző ~ típusok Pompeii-ben, Etiópiában, Guineában is.

3. kép: Sistrum

¹ Brauer-Benke József: Afrikai hangszerek (L'Harmattan Kiadó, 2007, ISBN 978 963 9683 59 4), 20-21. o. alapján

Talán nem csak bennem merült már fel az a gondolat, hogy formában, hangzásban is tovább él zenekultúránkban a sistrum:

4. kép: Nino Jingle Stick

Massave: Mozambikban elterjedt, felfűzött, és a táncoló testére erősített csengő típus. Számos változata, és elnevezése ismeretes.

Kayamba: Tanzániában elterjedt, bambuszból vagy nádból készül, amiből lapos dobozformát alakítanak ki, amibe kiszárított magvakat vagy kavicsokat tesznek. A táncosok, dobosok kíséretére használják, de azoktól eltérő ritmika is lehet. Más elnevezéssel használják több országban is. Formája, használata miatt a mai shaker-ek egyik őse lehetett.

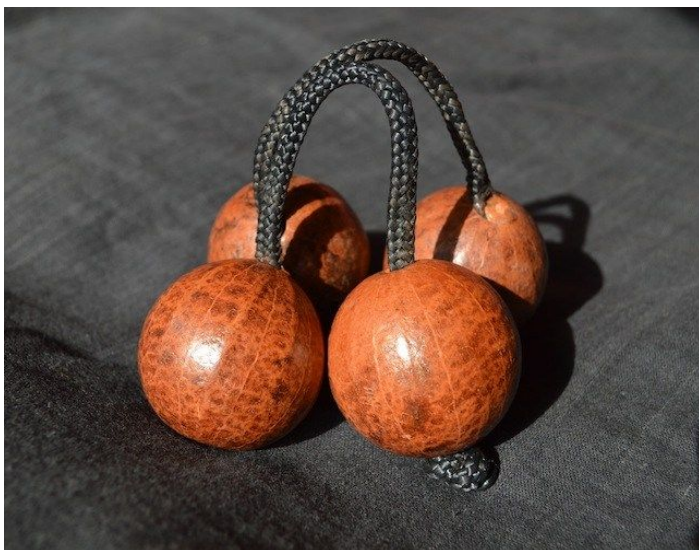
Visekese: A Malawiban használt tutajforma rázott idiofon elnevezése. A ~ az általa kísért tánc elnevezése is. A hangszer több összefűzött nádból áll, amelyek belsejében kiszárított magvak találhatóak. A ~-t egyik kézből a másik kézbe dobálják, miközben a hüvelykujjakkal ritmust ütnek a tetején.

Hosho: Zimbabwei idiofon ütőhangszer, tulajdonképpen egy kiszárított maranka (mapudzi) tők, amiben a száraz magok zörgése adja a shaker-szerű hangot. A ~-t a shona népcsoport zenéinek a kíséretére használják, és különösen a *mbira* (kalimba) hangszerhez párosítva.

5. kép: egy pár Hosho

Kashaka: Vagy más néven Cas Cas. Két kis méretű shaker egy kis kötéllal összekötve. Az egyiket a tenyerében tartja a játékos, a másikat pedig a kötéllal segítségével akörül pörgeti. Amikor a két shaker összeér, jellegzetes koccanó hangot ad. Általában párban használják, nyugat-afrikai eredetű.

6. kép: Kashaka

Chajchas: Kis méretű, dél-amerikai (Közép-Andok) eredetű, kecske vagy juh patákból készített ütőhangszer. A ~t hagyományosan rituálékra, szertartásokra, és a régió népzenej

iben használják (például: Kolumbia, Bolívia, Peru, Chile, Ecuador). Itthon az ütőhangszeresek körében használatos fogalom a kecskeköröm kifejezés, azt hiszem ez pontosan az. Ez viszont már nem egészen a természetben talált shaker, ez már ember által készített.

7. kép: Chajchas

Szakirodalmi kitekintés Váray László: Ütőhangszeres szótára² alapján

chekere (afr): sekere, afrikai-, v. latinamerikai tök-, v. fa- gömb üveggyöngy paláستtal; cabasa (l.o.)

pod rattle (ang): szárított babhüvely babszemekkel, csörgő

shaker (ang, germ): tubo, rázó, recsegő, fa-, vessződobozka termésszemekkel

sistrum, sistre, szisztrum (lat, gör, egy, afr): fémcsörgő /óegyipt/, fűzött; összeütődő nyelvecskék

tamburin (germ, or): csörgődob

Funkciójuk

Folyamatosság, mozgás, alaplüktetés, alapritmika, kiegészítés, kíséret, varázslás, misztikusság fokozása.

Az eddigiekhez hasonlóan most is összeválogattam egy oktató videó listát:

<https://www.youtube.com/watch?v=RivNdfYxQa4&index=4&list=PL7DOuHeYYVeOoAxBtWn7hBO8SRVjzIGRF&t=333s>

² Váray László: Ütőhangszeres szótár, Pannonhalmi Főapátság, 2012. első kiadás, 60, 169, 188, 192, 208. o.

A rázós hangszerek csoportjai

A hangkeltők szempontjából meglátásom szerint két nagy csoportra oszthatóak:

1. *Külső hangkeltős* (shekere, rocar/chocalhos, csörgő, maracas gyöngyfonattal, stb.) – naturalisabb, zajosabb hangzásúak
2. *Belső hangkeltős* (shaker, ganza, caxixis, maracas, stb.) – szabályozott, finomabb hangzásúak

Shaker

8. kép: Toca T-2204

Idiofon (közvetetten idiofon) ütőhangszer, számos méretű és formájú hangszer tartozik ehhez a csoporthoz. Minden oldalán zárt cső, vagy doboz, amely magvakkal, kavicsokkal, gyöngyökkel, terméssel, vagy újabban műanyag granulátummal van töltve. Nevét az angol „shake” – rázni igéből kapta, a megszólaltatás módja miatt.

Forma szerint lehet: henger, dupla henger, tök, tojás, zöldség, gyümölcs, stb.

Alapvetően kísérő hangszer, ritmikai pattern-ök ismétlésére szolgál. Kiegészítheti, vagy akár helyettesítheti is a cintányér játékot.

Lehet vele egyenletes hangokat játszani a kezünket előre-hátra mozgatva. De hangsúlyozós játéokra is alkalmas. Nemcsak páros ütemmutató alatt lehet elképzelni, sőt!

Stílusok: jazz, klasszikus, latin, pop, tradicionális, rock

Ganza

9. kép: Meisl GA2

Brazil eredetű, henger alakú hangszer. A samba egyik alap hangszere. Nádból fonják, az alja kókuszából, vagy műanyagból, vagy valamilyen más kemény lapból készül.

Stílusok: Samba, Bossa Nova, Baion

Caxixis

10. kép: Meisl CAX1

Tradicionalis brazil fonott kosár alakú hangszer. Alja keményfa, vagy műanyag lap (a ganza-hoz hasonlóan). Tetején kicsi fül található. Játék közben fontos a szög, mert más hangja van az oldalfalnak, és más az aljának. Ezekkel variálható, színesíthető a játék. Afrikai eredetű, de egész Dél-Amerikában megtalálható. Egyes népek hite szerint ezzel a hangszerrel szellemeket lehet megidézni.

11. kép: Meinel BE1R

A caxixis egyébként a *berimbau* hangszer egyik kelléke (is), amit a *capoeira* kísérőjeként használnak. Egyik kézzel az íjat kell tartani, és a húrt szabályozni, a másikkal ütni, és a caxixis-t rázni. A tök rezonátort a hashoz illesztve, illetve elvéve (mozgatással) idézhető elő a „wah-wah” effekt.

12. kép: Meinel D01

Dupla változat, 2 különböző hangú – magas, mély - (fonott) caxixis összekötve.

Samba shaker

13. kép: Meinl SSH2-L

A Samba shaker a brazil karneválok hangszere. A test alumíniumból készül, és a hangja éles, igen erős, utcai használatra van tervezve.

Rocar/Chocalhos

14. kép: LP3602

A Chocalhos, vagy más néven Rocar a samba egyik alap hangszere. Egy keretbe nagyobb pénzérme méretű alumínium csörgőket rögzítenek. A pontos játék gyakorlottságot, odafigyelést igényel, hangja igen erős.

Stílusok: samba, baion

Maracas

15. kép: LP281

A maracas, vagy magyarul rumbatók párosával használt általában tojás, vagy tök alakú, nyéllel ellátott hangszer. Gyakori, hogy az egyik magas, a másik mély hangú.

Készülhet lopótökből, kókuszából, vagy más kiszáritott termésből, fából, bőrből, vagy szintetikus anyagból. Latin-Amerikai, azon belül is indián eredetű (feltehetően azték, vagy maya) hangszer. Kolumbiában régészek találtak 1500 éves leletet is. A bőrből készült maracas-t Venezuelában használták először, az 1950-es években. Számos országban megtalálható a kultúrája, például: Kuba, Mexikó, Venezuela.

Stílusok: bolero, bossa nova, calypso, cha-cha-cha, klasszikus, mambo, rumba, son Montuno

Ha mindkettőt sűrűn rázzuk tremoló-szerű hangot kapunk. Ha körkörösén mozgatjuk, akkor halk, puha folyamatos hangot. Az LP Cyclone Shaker-e képes ilyen hang létrehozására. Körkörös kézmozdulattal kell elindítani, utána letenni. Hozzávetőleg fél percig, vagy akár egy percig is szól utána (már nem gyártják).

16. kép: LP443

17. kép: LP Fusheki Pedal Bracket with Maraca

A 17. képen egy maracas látható, pedálra szerelve. A lábkolomp után egyre inkább nyílik az út a láb használata felé, kilépve a megszokott lábdob-lábcin szerepkörből.

Shekere

18. kép: LP484

Afrikai eredetű hangszer, használják Dél-Amerika szerte. Az afro-kubai, és az afro-brazil zene fontos hangszere. Afrikában Ghánában, Guineában és Nigériában is használják. Leginkább a nigériai hauszák shekere elnevezését használjuk. Nevezik még Afrikában: agbe-nak, chequere-nek, djabara-nak, lilolo-nak, usháká-nak, Kubában aggué-nak, guiro-nak (nem tévesztendő össze az ismert guiro-val), Brazíliában: xequerê-nek is.

A test kiszárított lopótökből, és a köré font gyöngyhálóból áll. Az egyik végén fogantyú-szerű nyílást alakítanak ki. Ma már szintetikus anyagokból is készítik.

Sokoldalú hangszer, ütni is lehet, rázni is, a gyöngyöket morzsolgatni, dörzsölni.

Stílusok: salsa, cumbia, bembe, toque de guiro

Esóbot

19. kép: Meinel PRORS1-XL

Az esóbot (rainstick) feltehetőleg dél-amerikai eredetű, feltehetően chile-i hangszer. A test hosszú csőszerű, belül üreges és apró gyöngyökkel, magvakkal van töltve. A sajátossága, hogy a cső belsejében egy spirál található, és ennek mentén apró tüskék van elhelyezve. Emiatt a töltelék lassan csorog le a cső aljára, a hangszer belsejében pedig létrejön az esőre

emlékeztető (hosszú lecsengésű) zaj. A hangszer hangutánzó, de kitöltő szerepe is lehet, vagy zenei miliót teremt.

Hagyományosan kaktuszszárból készül. A bambuszból, műanyagból készített változat olcsóbb előállítás, ellenőrzöttebb hangzást eredményez.

A hangszeret lassan forgathatjuk is, mozgathatjuk is, a hangerő, időtartamnak megfelelően, de rázással is megszólal.

A Meinl gyár (is) készített végtelenített, jelen esetben kör alakú változatot. Hangja a monszunesőre emlékeztet.

20. kép: Meinl RA7BK

Ocean Drum

21. kép: 12" Remo Fish Graphic Ocean Drum

Dupla membrános hangszer, belül magvakkal, golyócskákkal töltve. Shaker, keretes dob, esőbot, relaxációs hangszer egyben. A ~-t enyhén megdöntve az óceán hangját idézi. Függgőlegesen és vízszintesen is lehet játszani rajta.

Megtalálható az észak-amerikai őslakosok, délkelet-ázsiaiak, afrikaiak zenéiben egyaránt. Feltehetően vallási szertartások hangszere volt.

A bőr átmérője 12” – 22” –ig terjedhet általában.

Száncsengő (Sleigh Bells)

22. kép: Meinel Sleigh Bells (SLB25)

Talán sokan a karácsonyra asszociálnak a hangja hallatán. Azonban a hangszer ennél sokkal többet is jelent. Jellegetes hangját a gömb alakra hajtogatott fémlemez, és a belsejében elhelyezkedő szabadon mozgó fémgolyó adja.

A hangszer általában egy nyélből, és a rászertelt nagyszámú csengőből áll. Megszólaltatható rázással, ütéssel.

Csörgőkarika

23. kép: Tycoon Double Row Wooden Tambourine With Brass Jingles (TBW-10D BB)

A csörgődobhoz hasonló, de nincs membránja, sokszor össze is tévesztik őket. Van kézi, és állványra szerelhető változata is. Közeli hasonlóság a rocar-ral (chocalhos), és sistrum-mal van. Azonban a keretes dobok családjával van szorosabb rokoni kapcsolatban (ezekről majd egy másik alkalommal talán bővebben), feltehetően az arab, közel-keleti ütőhangszerekkel.

A fa, vagy műanyag keretbe párosával fém karikákat rögzítenek, amik kis cintányérokra emlékeztetnek. Feltehetően először valóban ujjcintányérok (zill, vagy tibeti tingsa bell) rögzítettek egy keretbe. Jingle stick néven létezik dobverő alakú változat is (4. kép).

Stílusok: gospel, görög, klasszikus, olasz, török, perzsa, pop, rock, stb.

Kessing

24. kép: Meinl KES-01

Láncza alakú, fémből készült tradicionális afrikai djembe kiegészítő, kísérő hangszer. A kessing szélébe rögzített vékony fém karikák zörgése pergődob-szerű hangot ad. A fém hangszer nyelét a djembe bőrt feszítő zsinórai közé szokták beszúrní.

Sandpaper blocks

25. kép: P-Tech Sandpaper blocks

Ebben a csoportban kakuktkojás, hiszen ez egy dörzsölős hangszer. Tágabban értelmezve a „csiszoló papír tömb” mégis idesorolható, mert hangja a shaker-re emlékeztet. Megszólaltatásakor két egyforma testet dörzsölünk össze. Egészen pontos, konkrét ritmusokat is lehet játszani rajta, főleg a dobseprű elterjedése előtt volt gyakran használatos. Felépítése: két fadarabot, vagy simító lapot csiszolóvászonnal borítunk be.

Seprűk

Dobfelszerelésen való játéknál a shakerek hangját dobseprűkkel utánozzák. Ugyanis egy latin stílus hangzásában fontos szerepet tölt be a folytonosságot és surrogó hangot adó rázóhangszer. Lehet fém, nylon, cirok.

Alternatívák

Gyufás doboz /Caixa de Fósforos/, pénzérmekkel teli textília, csavarral egyéb fémmel töltött konzerves doboz, stb.

Híres játékosok

Borger, Andrew

Machito

Rodríguez-López, Marcel

Santos, John

Torrens Beto

Torres, Samuel

Hangszergyárak

Gon Bops, Kolberg, LP, Meinl, Nino, Pearl, P-Tech, Remo, Schlagwerk, Toca, Tycoon, stb.

Komolyzenei felhasználás

1. Cage, John: Amores (pod rattles)
2. Cage, John: Fads and Fancies int he Academy (sleigh bells)
3. Cage, John: Second Construction (maracas)
4. Cage, John: Third Construction (maracas)
5. Copland, Aaron: Music for a Great City (sandpaper blocks)
6. Corbin: Cage for one (maracas,mounted shaker)
7. Lorenz, Ricardo: Pataruco - Concerto para Maracas Venezuelanas e Orquestra
8. Mahler, Gustav: 4. Szimfónia (száncsengő)
9. Prokofjev, Szergej: Lieutenant Kijé (száncsengő)
10. Varése, Edgar: Ionisation (maracas, száncsengő)
11. Westlake, Nigel: Omphalo Centric Lecture (shaker)

Záró gondolatok

Hihetetlen gazdagság tárul elénk, ha belemélyedünk a shakerek világába. Annyira sokféle, sokszínű ez a család. Rengeteg dolgot lehet velük eljátszani, kifejezni. Az anyagok, formák, úgyszintén megérnek egy misét.

Nagyon hálás vagyok a Parlandonak, hogy ezt a hat cikket leköszölték. Amikor 2012 körül elkezdtem, alapvetően csak annyi volt a célom, hogy beleássam magam a kézi ütőhangszerek világába, de eközben rájöttem, hogy magyar nyelven alig van ezekről a hangszerekről bármi kézzel fogható írás. Illetve rájöttem arra is, hogy mennyi mindent nem tudok még. Szerettem

volna bepillantást engedni másoknak is azokba az érdekességekre, amiket találtam. Ez azt hiszem sikerült.

A hat *Parlandoban* leközölt cikkében (Bevezetés, A conga, A bongo, A timbales, Barázdaságok, Rázva, nem keverve) nagyjából 91 oldalon foglaltam össze a saját kis kutatásom eddigi eredményeit. Ez a kutatás továbbra is folytatódik, valahol, valamikor írok még további cikkeket is a témában, s talán egyszer egy könyvet is. Remélem írásaim jó alapul szolgálnak más ütőhangszer-bolondoknak, játékosoknak, művészeknek, szakdolgozóknak is.

A verő legyen veletek!

Felhasznált irodalom, források

1. [Budai Krisztián: A Hand-Percussion hangszerelemző sorozat. 1. rész Bevezetés \(Parlando, 2017/2. online\)](#)
2. [Budai Krisztián: A Hand-Percussion hangszerelemző sorozat. 4. A timbales \(Parlando, 2017/6. online\)](#)
3. [Budai Krisztián: A NÉPI ÜTŐHANGSZER - Egy új tantárgy körvonalazódik? \(Parlando, 2015/2. online\)](#)
4. [Budai Krisztián: "Barázdaságok", Dobos Magazin, XV. évf. 1. szám \(2014. április\)](#)
5. Budai Krisztián: Elrabolt ritmusok – különleges ütőhangszerek (Gramofon, 2016/Ősz)
6. [Budai Krisztián: Gukhe \(Budai Krisztián, 2016, ISMN 979-0-801666-20-8\)](#)
7. [Krisztián Budai: Langwana \(Edition Svitzer, 2015\)](#)
6. [Budai Krisztián: Lebetonozott archaika. Gondolatok napjaink verőhasználatáról. \(Parlando, 2017/3. online\)](#)
7. [Budai Krisztián: Népi ütőhangszeres videó lista Parlando, \(2015/4\)](#)
8. [Budai Krisztián: Ütős kis beszélgetések 1-17. Gramofon, online](#)
9. [Brauer-Benke József: Afrikai hangszerek \(L'Harmattan Kiadó, 2007, ISBN 978 963 9683 59 4\)](#)
10. Hakim Ludin: Percussion Ein Lernprogramm für Afro-Cubanische & Afro-Brasilianische Rhythmen (Musik Verlag Harald Burger)
11. Kenneth Nash: Rhythm's Talk (Alfred Pub Co; Multilingual edition (April 1 2016))
12. [Korecz Katalin: A konga vagy tumbadora \(Dobos Magazin, 2009. április-július, X évf. 1. szám\)](#)
13. Polifónia, különszám, Zeneoktatásunk, 2009. május (3.3 fejezet, Új tantárgyak bevezetése, 28. oldal)
14. Poncho Sanchez: Conga Cookbook (2002, Cherry Lane Music Company)
15. Sulsbrück, Birger: Latin-American Percussion (1982, Den Rytmske Aftenskolens Forlag)
16. The Essence of Brazilian Percussion and Drum Set by Ed Uribe (1993, CPP/Belwin Inc., FL 33014)
17. Váray László: Ütőhangszeres szótár (2012, Pannonhalmi Apátság, ISBN 978-963-9053-90-8)
18. <https://en.wikipedia.org/wiki/Chajchas>, (2018. 08. 12.)
19. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ganz%C3%A1>, (2018. 08. 14.)
20. [https://en.wikipedia.org/wiki/Hosho_\(instrument\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Hosho_(instrument)), (2018. 08. 12.)
21. <https://en.wikipedia.org/wiki/Kashaka>, (2018. 08. 14.)
22. [https://en.wikipedia.org/wiki/Rattle_\(percussion_instrument\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Rattle_(percussion_instrument)) (2018. 08. 12.)
23. <https://hu.wikipedia.org/wiki/Sekere>, (2018. 08. 14.)
24. https://en.wikipedia.org/wiki/Shaker_%28instrument%29, (2018. 08. 14.)
25. <https://hu.wikipedia.org/wiki/Szisztrum>, (2018. 08. 14.)
26. <https://en.wikipedia.org/wiki/Tambourine>, (2018. 08. 14.)

Képek

1. <https://www.pinterest.co.uk/pin/542683823825563057/>, 1. kép (2018. 08. 12.)
2. <https://alpinelady.wordpress.com/tag/himalayan-blue-poppy/>, 2. kép (2018. 08. 12.)
3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Sistrum>, 3. kép (2018. 08. 13.)
4. <https://ninopercussion.com/instrument/jingle-sticks-nino13y>, 4. kép (2018. 08. 14.)
5. <https://www.jamtown.com/products/hosho-large-zimbabwe>, 5. kép (2018. 08. 12.)
6. <https://www.kashaka.uk/product/large-gourd-kashaka>, 6. kép (2018. 08. 14.)
7. <https://es.wikipedia.org/wiki/Chajchas>, 7. kép (2018. 08. 13.)
8. <http://www.tocapercussion.com/products/shakers/aluminum-square-4-shaker/>, 8. kép (2018. 08. 12.)
9. <https://meinpercussion.com/products/Product/show/1168/1166/>, 9. kép (2018. 08. 12.)
10. https://meinpercussion.com/products/Product/PER-SHAKERS/Product/show/1170/1169/PER-SHAKE_RS/?desktop=816, 10. kép (2018. 08. 13.)
11. <https://meinpercussion.com/products/Product/PER-BERIMBAU/Product/show/397/396/PER-BERIMBAU/>, 11. kép (2018. 08. 13.)
12. https://meinpercussion.com/products/Product/PER-SHAKERS/Product/show/1165/1164/PER-SHAKE_RS/?desktop=816, 12. kép (2018. 08. 13.)
13. <https://meinpercussion.com/products/Product/show/617/1302/616/?desktop=jmtstmuci%27A#product-single-headline>, 13. kép (2018. 08. 13.)
14. <http://www.lpmusic.com/products/brazilian/brazilian-percussion/large-chocalho>, 14. kép (2018. 08. 13.)
15. <http://www.lpmusic.com/products/Shakers/Maracas/Professional-Maracas>, 15. kép (2018. 08. 13.)
16. <http://musicado.es/shakers/784-cyclone-shaker-latin-percussion-lp-443.html>, 16. kép (2018. 08. 13.)
17. <http://www.lpmusic.com/products/Shakers/Maracas/Fusheki>, 17. kép (2018. 08. 13.)
18. <http://www.lpmusic.com/products/Shakers/Shekeres/Jim-Greiner-Pro-Shekere>, 18. kép (2018. 08. 13.)
19. <https://meinpercussion.com/products/Product/PER-RAINMAKERS/Product/show/2343/2342/PER-RAINMAKERS/?desktop=350>, 19. kép (2018. 08. 13.)
20. <https://meinpercussion.com/products/Product/PER-RAINMAKERS/Product/show/1264/1263/PER-RAINMAKERS/?desktop=350>, 20. kép (2018. 08. 13.)
21. <http://remo.com/products/product/ocean-drum/>, 21. kép (2018. 08. 13.)
22. <https://meinpercussion.com/products/Product/show/1111/1740/1106/?desktop=22#product-single-headline>, 22. kép (2018. 08. 13.)
23. <http://tycoonpercussion.com/category/hand-held-percussion/tambourines/>, 23. kép (2018. 08. 13.)
24. <https://meinpercussion.com/products/Product/ACC-ADDONS/Product/show/324/323/ACC-ADDONS/?desktop=350>, 24. kép (2018. 08. 13.)
25. http://silveroakdesign.com/ptech-wp/wp-content/uploads/2013/07/Z5A0782_edit.jpg, 24. kép

Írta: Budai Krisztián

krx.krx@gmail.com

<http://krxinternational.blogspot.com>

